

246962

การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา
ที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ระดับ 4 แบบ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ธาวีศรี จุฑปาน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา)

ปีการศึกษา 2553

การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา
ที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สาวิตรี สุขปาน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา)

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

A COMPARISON OF THE EMOTIONAL INTELLIGENCE AND
FOUR TYPES OF SITUATIONAL LEADERSHIP EVINCED BY
EDUCATIONAL PERSONNEL UNDER THE SUPERVISION OF
THE SAMUT SAKHON PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

SAWITREE SUKPAN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(EDUCATIONAL RESEARCH)

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่มี
ระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร

ชื่อผู้เขียน นางสาวสาวิตรี สุขปาน

สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ผจงจิต อินทสุวรรณ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ชื่อผู้เขียน นางสาวสาวิตรี สุขปาน

ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์

246962

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ ได้แก่ (1) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำ (2) พฤติกรรมมุ่งงานสูง และมุ่งความสัมพันธ์สูง (3) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ (4) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 115 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 169 คน และครู จำนวน 2,068 คน รวม 2,237 คน และทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยวิธีการแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้จำนวน 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน โดยการเปิดตาราง Yamane และนำมาหาค่าร้อยละ 40 จากประชากรแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ และแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา-ประถมศึกษาสมุทรสาคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟอ (Scheffe' s)

ผลการวิจัยพบว่า

จากผลการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปผลได้ดังนี้

1. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร มีพฤติกรรมผู้นำเชิงสถานการณ์มุ่งงานต่ำ และมุ่งความสัมพันธ์ต่ำมากที่สุด จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา ด้านมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 รองลงมา มุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 มุ่งความสัมพันธ์สูง และมุ่งงานต่ำ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 ตามลำดับ

2. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาครมีระดับความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติมากที่สุด จำนวน 202 คิดเป็นร้อยละ 60.10 รองลงมาสูงกว่าปกติ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และต่ำกว่าปกติ จำนวน 57 คน คิดเป็น 17.00

3. บุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร ที่มีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟอ (Scheffe' s post hoc comparison) พบว่า พฤติกรรมมุ่งงานต่ำและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำกับพฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำ พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูงกับพฤติกรรมมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และส่วนคู่อื่น ๆ ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

in the first semester of the academic year 2010 who were employed in 115 schools. These educational personnel were 169 school directors or assistant or deputy school directors and 2,068 teachers. Using schools as the sampling unit, the researcher utilized the multi-stage sampling and an extrapolation from Taro Yamané table, the researcher selected a sample population of 336 subjects of investigation constituting 40 percent of the population of educational personnel from each school.

The instruments of research were a test designed to measure the manifestations of four types of situational leadership and a test measuring the emotional intelligence of the educational personnel under study.

In addition to utilizing the technique of one-way analysis of variance (ANOVA), the researcher utilized techniques of descriptive statistics in analyzing the data collected in terms of frequency and percentage. When differences were found at a statistically significant level, the researcher deployed Scheffé's method for purposes of analysis.

Findings are as follows:

1. The personnel under study manifested situational leadership behaviors as low task and low relationship at the highest level for 94 persons (28.00 percent). Next, in descending order, were the manifestations of high task and low relationship for 90 persons (26.80 percent), high task and high relationship for 79 persons (23.50 percent), and high relationship and low task for 73 persons (21.70 percent), respectively.

2. The personnel under study most frequently showed levels of emotional intelligence at a normal level at 202 persons (60.10 percent). Next was at a

higher than normal level for 77 persons (22.90 percent) and then lower than normal for 57 persons (17.00 percent).

3. The personnel under study who differed in respect to levels evinced of situational leadership exhibited parallel differences in emotional intelligence at the statistically significant level of .05. Thereupon the researcher deployed Scheffé's post hoc comparison method and accordingly found that there were differences at the statistically significant level of .05 between the behavior of low task and low relationship and the behavior of high relationship and low task; the behavior of high relationship and low task and the behavior of high task and high relationship; the behavior of high relationship and low task and the behavior of high task and low relationship; and the behavior of high task and high relationship and the behavior of high task and low relationship. However, no statistically significant differences were found among other pairs.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาความรู้ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงและรายละเอียดต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำต่าง ๆ ในระหว่างที่ศึกษาเล่าเรียน

ขอกราบขอบพระคุณบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ โดยให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูลจนทำให้งานวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ สาขาการวิจัยการศึกษา และเพื่อน ๆ ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจในงานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ทำให้ผู้วิจัยมีความมานะอดทน สนับสนุนเป็นกำลังใจ จนสามารถทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สาวิตรี สุขปาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(13)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์	8
เครื่องมือวัดลักษณะภาวะผู้นำ.....	23
ความฉลาดทางอารมณ์.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
กรอบแนวคิดในการวิจัย	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	68
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของบุคลากร ทางการศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามภาวะผู้นำ เชิงสถานการณ์ 4 แบบ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ	70
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์โดย การหาค่าคะแนนรวมตามเกณฑ์การแปลผลคะแนน ความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	71
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่มี (1) พฤติกรรม มุ่งมั่นสูงและมุ่งมั่นสัมพัทธ์ต่ำ (2) พฤติกรรมมุ่งมั่นสูงและ มุ่งมั่นสัมพัทธ์สูง (3) พฤติกรรมมุ่งมั่นสัมพัทธ์สูงและ มุ่งมั่นต่ำ (4) พฤติกรรมมุ่งมั่นสัมพัทธ์ต่ำและมุ่งมั่นต่ำต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน วิเคราะห์โดยการหา ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการ ของเชฟเฟ้ (Scheffe' post hoc comparison).....	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ	77

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
บรรณานุกรม.....	90
ประวัติผู้เขียน	94

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทางการศึกษาแต่ละขนาดตามสัดส่วน	60
2 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ	68
3 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ	70
4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความฉลาด ทางอารมณ์	71
5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ จำแนกตาม ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร	72
6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากร- ทางการศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ	73

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 พฤติกรรมแบบภาวะผู้นำ.....	27
2 เกณฑ์ในการให้คะแนน.....	62
3 เกณฑ์ในการแปลผล.....	63